

SLOVENSKI NAROD.

zhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje ležale toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Proti katoliškemu konviktu.

III.

Da se ne bode menilo, da smo s svojim mnenjem o takozvani katoliški odgoji osamljeni, sklicevali smo se na dva katoliška duhovnika učenjaka. Ta dva moža pa nimata samo graje radi obstoječih nedostatkov, ona tudi nasvetujeta, kako postopati, da se napake odpravijo. Zategadelj, da se nam ne očita, da smo jednostranski, priobčimo še drugi oddelek že omenjenega članka, in to tem raje, ker obsega tudi ta drugi oddelek marsikaj poučnega za tiste, ki so brezpogojno zaljubljeni v katoliško gimnazijo s katoliškim konviktom.

Schell in Müller sta prepričana, da tako dalje iti ne more, in da je treba obsežne remedure. Kaj je torej v tem pogledu potrebno? Tu damo zopet besedo svojemu člankarju.

„Potrebna je temeljita preosnova cele duševne dijetle in higijene, celega teologičnega in praktičnega nabožnostnega ravnanja, potreben je energičen odvrat od one teologične smeri, ki je razumno globost in jednotnost krščanskega naziranja na svet in skrivnostnega učenja uprav tako razdrobila, kakor je zrahljala pravno ozbiljnost in živo jednotnost krščanskega čustva dolžnosti po svoji kazuistiki in mentalni restrikciji“ (S. 107.)

Teologična smer, katero Schell in Müller menita, je ona, katero narekujejo jezuiti in njih učenci, osobito oni, ki se vzgajajo v „Collegium Germanicum“ v Rimu. (Tudi nekateri slovenski teologi so tam vzgojeni). „Naj gospoda sama sebe ne smeš, če vedno na jezuita kot na non plus ultra v vseh znanostih kaže — in v premogočni zavesti preobilne znanosti po možnosti vse one tlači, zavira in zamolčeva, ki so sicer katoliški bogoslovci in filozofi, ne pa jezuiti in jezuitski sodrugi“ (S. 109). Neki teolog, bivši gojenec „Coll. Germanicum“ v Rimu, dokazal je v merodajnem katoliškem listu (v „Germanii“), da je filozofična izobrazba v tem zavodu nezadostna; kojmu je odgovoril drug „Germanik“, češ, vse

je izvrstno v omenjenem zavodu. „Sint ut sunt, aut non sint!“, je še vedno geslo te stranke“, pristavi Müller ironično (88.)

Če je že teoretična, filozofična in teologična naobrazba, dasi morilna in težavna dovolj, vendar nezadostna, ker jednostranska in suženjska, je svetovna in realistična naobrazba pod vso kritiko; vzgoja značajev pa obstoji v „Absperungssystemu“.

Ako bodo duhovniki in katoličani svobodnejši, svobodoumnejši, potem nastopi oni komunizem, ki je bil ideal kardinala Manninga in kardinala Newmanna. Naj duhovniki sedanega vsemogočnega sistema ne vlačijo vedno nasprotstva na dan, naj temveč v krščanski ljubezni do bližnjega iščejo to, kar jim je skupnega (od tod „komunizem“) s posvetnjaki, potem bo mogoče jedinstveno delovanje vseh. Naj ne prezirajo delovanja posvetnjakov, kakor se čisto godi; naj formalistično ne ločijo prirodnega od nadprirodnega, saj je oboje od Boga. „Da je veda, mora mišljenje biti svobodno, to je, temeljito in brezobzirno“ (S. 50). „Važnost razuma ravno tako slabo spoznavajo, kakor ugledu sv. pisma... škodijo, če menijo...“, da mora vedno le cerkvena avtoriteta in nezmotnost odločevati (S. 56.)

Posvetnjakom morajo tudi v religiji vrniti njih svobodo. „Nikoli se ne bo zaželjeni mir sklenil na ta način, da se nasprotniki jeden za drugim skesani in krivdesvesti podvržejo sholastiki ali hierarhiji, potem ko so se v grajskem dvoru v Kanosi primerno ponižali: ampak samonačin, da skupni duševni nagoni in skupne misli polagoma raste, da se razdvajajoči in šuntajoči predsodki po malem odstranjajo, po rastočem komunizmu, kakor si ga je želel kardinal Newmann“ (S. 21).

Kar se narodnostnega in jezikovnega vprašanja tiče, daje vladajoči cerkveni sistem preveč prednosti romanskemu duhu, ki je sicer že od nekaj ustvarjen za svetovno vladu in representanco (rimski papeži

[Italijani] — nasledniki rimskih konsulov in cesarjev), ki pa preveč majorizuje pojediné narode; narodni, živi jezik ima proti romanščini (latinščini) v večjo veljavo priti (S. 81), temveč, ker „romanizem svojih lastnostij nikakor ne razvija v uglobljenju in oduhovljenju religije“ (S. 79). —

Na koncu svoje knjige resumira Schell (83) svoje nazore z besedami v cerkvi sami slavnega in spoštovanega kardinala Manninga. Po Manningu je namreč 9 glavnih vzrokov, radi kojih se katolicizem tako slabo širi mej moderno družbo, akoravno so dandanes vsi pogoji dani za razprostriranje prave velike ideje.

Ovire so:

1. Ker ni duhovnikov dovolj, ki bi bili znanstveno in meščansko popolnoma izobraženi;
2. ker so pridige običajno preplitve;
3. ker celo sv. pisma ne prepuščajo čitati;
4. ker katoličani nespoštujejo dobrih del, ki izvirajo iz prirodne humanitete in ljubezni do bližnjega, kakor da ne bi natak način Bog deloval v ljudeh;
5. ker vlada „zakramentalizem“, to je, katoliški duhovniki so v nevarnosti, da postanejo „mašni gospodje in trgovci z zakramenti“;
7. ker se duhovniki vedno pokrivajo s ščitom svoje visoke časti in hočejo z uradom nadomestiti, ako osebi nedostaja duha in izobrazbe, razlogov in spodobnega občevarja, potrpežljivosti in ljubezni;
7. in 8., ker duhovniki preradi izivajo kontroverzo in povdarjajo ono, kar je ločilno v naukih in nazorih;
9. ker imajo jezuitje preveč močij in upliva.

Sploh so jezuiti in jezuitski učenci pohlevni in ponižni zvanje, v svojem srcu pa gojijo veliko nestrpnost in oholost, (§ 95.) akoravno se v marsičem dobrem odlikujejo. (S. 103.)

Ker bi po našem mnenju po katoliški gimnaziji obstoječe razmere se še bolj po-

ostrila, naj slede tu še zadnja izvajanja našega člankarja, ki takole slovejo:

Zakaj smo tako daleč Schellu in Müllerju sledili?

V zadnjih letih bije se pri nas baje „principijalni“ boj, ki utegne naš narod uničiti. Slovenci smo tako šibki, tako tep-tani in v taki nevarnosti, da bi morali vsi v glavnih stvarih jedini biti, če hočemo svoj narod privedi do boljše eksistence. Velenemstvo, veleitalijanstvo in veleladjarstvo so tri težki mlinski kamni, ki nas gotovo zmelejo, ako se ne spametujemo ob pravem času.

Ako se pa hočemo zavedati svojega stališča, treba razglabljati psihologijo našega naroda, psihologijo naših strank. Mahničevci in jezuitovci naši trudili so se že dovolj, po svoji znani metodi analizovati naše „liberalce“; mi danes njih analizujemo po metodi dveh iz sredine nemškega klerusa, po metodi theol. prof. in lanskega rektorja würzburške univerze Schella, ter dr. phil. duhovnika, in filozofičnega avtorja Jos. Müllerja. Ničesa nismo rekli, kar ne bi bili posneli iz teh dveh; in še dosti več bi bili laho posneli!

Naš list je že nekoč pripomnil, da je na Angležkem in v Ameriki oblika katolicizma svobodnejša. Da, ko bi si tam „gospodje“ nasadili te rogove, s kojim pri nas bodejo, bi pač menda nemogoči bili. Tako „mahati“ se da le pri Slovencih, ki nimajo dovolj trdne in samozvestne buržoazije. Sam sem nedavno govoril s protestantovskim misijonarjem iz Amerike, ki mi je pritrdil, da se celo jezuitje v Ameriki bistveno ločijo od onih v Evropi, „da kažejo več svobodnosti in liberalnosti“, kakor se je izrazil.

O nazorih, kakor jih razvijajo kardinali in škofi Manning, Newmann, Wiesemann, Ireland, kakor jih razvijata Schell in Müller, da se preiščevati; globokoznanstveni katolicizem kot zavetišče svobodnega mišljenja bila bi mogočna kulturna sila.

Ali naš klerus padel je preveč v odvisnost od gospodujočega sistema romano-jezuitskega.

temno ulico, sem zapazil, kako se je k zidu stisnilo dekle — žena — ka-li... Drhtela je od mraza, ječala; zdela se mi je, da vidim tudi solze, ki so tekale. Okrog ramen je imela ovit samo velik zimski robec, s katerim je zaman skušala obraniti se ostre zime in vetra.

Smilila se mi je in šel sem bližje, da jo vprašam, zakaj joče. Hotel sem jej pomagati.

Videl sem, da je mlada in lepa. Zdela se mi je, da se me je prestrašila, ker se je zganila, obrnila se na stran ter se bolj ihtela. „Gospodična, kaj vam je, zakaj plakate?“

Odgovora nisem dobil. Jokala in ječala je še bolj hudo.

Vedel nisem, kaj bi storil.

„Gospodična, ali vam morem s čim pomoči? Kaj se vam je dogodilo, da plakate tu na ulici, v tem mrazu? — a tako lahko ste oblečeni!“ sem vprašal zopet.

V istem trenutku se pojavi redar na koncu ulice, šel je baš proti nama. Ko ga je dekle zapazilo, se je prestrašilo ter začelo z jecajočim, tihim glasom:

„Gospod — prosim vas — rešite me! Glejte, redar! — Zaprl me bo, ako me ne varujete!“ (Dalje prih.)

LISTEK.

Rikard Wagner.

(Spisal Severin.)

(Konec.)

Polotil se je nove skladbe, „Parsifal“, katero je dovršil spomladi 1879 v osnovi, v januarju 1882 v instrumentaciji. Vmes ga je obolelost prisilila, da se je podal v Italijo. V Neapolju je preživel zimo 1879, potem v Benedkah, 1880 se je v jeseni vrnil v Bayruth. 1881 je šel čez zimo zopet v Italijo, v Palermo; vrnivši se vodil je izkušnje k novemu delu, ki se je 26. julija 1882 prvič predstavljalo in do 28. avgusta 15krat ponovilo. Tudi s tem je dosegel sijajen uspeh.

Nemški bajki je primesil mnogo bibličnega in mističnega ter nameraval s tem, kar je povedalo že zaznamovanje „Bühnenweihfestspiel“, združiti umetnostno in religiozno idejo. Zato te opere ni hotel prepušiti profanaciji po raznih odrih, pridržal jo je izključno za svoje bayreuthsko gledališče, ki je že po svojem zidanju se močno razlikovalo od bogatih in sijajnih drugih odrov in bilo le priprosto, a zato jedino le umetnosti služéče svetišče.

Wagner ni dolgo preživel te druge sijajne zmage svoje ideje 13. februarja 1883 je umrl nagloma v palači Vendramin v Benedkah vsled srčne napake. Truplo se je z veliko slovesnostjo prepeljalo v Bayreuth in pokopalo — kakor je to veleval — na vrtu njegove vile.

V teh vrsticah sem hotel podati le kratke (in vsled tega, žal, tudi nepopolne) obris Wagnerjevega življenja Slovencem. Ko se bodo oni, vsaj deloma, soznanili tudi z njegovimi deli, tedaj se bodo izvestno i pri nas pisale o njem razne studije. Tedaj napiše kdo i popolen životopis; a v opozorjenje na mojstra in njegova dela, v vzbudo zanimanja morda vsaj nekaj pripomorejo i te črtice. — O Wagnerju je zlasti mej Nemci narastla že skoro nepregledna literatura. Srditi boj je sicer skončal z zmago Wagnerjevo, a še vedno prihaja dan za dnevom na svetlo obilo razprav in del, ki sicer niso več toliko polemičnega značaja in ne pretiravajo ni v jedno ni v drugo stran tako, kot popreje, ki pa vendar jasno pričajo, koliko veljave in pomena si je stekel za glasbo. Vsi moderni skladatelji so več ali manj njegovi pristaši ter se ravnaajo po njegovih principih. In njegova dela po svoji izborni dramatičnosti, po svoji prekrasni instrumentaciji navdušujejo tisoče

in tisoče; ona ne prevladujejo le po nemških odrih, ampak so si i po laških in slovanskih priborila stalna tla.

Vsekako je Wagner največji in najznamenitejši skladatelj našedobe in kot tak zasluži, da ga izpoznavajo, cenijo in čislajo tudi Slovenci.

Nočni izprehod.

Hrvatski spisal Vladoje S. Jugović.*

Dirjal sem po ulicah brez cilja. To mi je prišlo. Hoditi — hoditi — a ne brigati se: kod — kam? nikogar poslušati — ne vprašati, koliko je že na uri — to mi je vžitek. A noč na Dunaju, v tem velikem mestu, znači mnogo; — ta noč mnogo dela in mnogo pogoltno, — a o vsem tem mi ne vemo prav ničesar, — o tej temni, nemi, velikomestni noči. Bil sem tako željan miru. Vse v meni je težilo za mirom, za samoto. Težil sem za njima — ter dirjal po tihih, mirnih ulicah, kjer odmeva samo odmerjeni korak redarja.

Veter mi je božal lici, hladil glavo ter me vodil za seboj.

Tako tekaje sem zašel v dele mesta, kjer še nisem bil nikdar. Prišedši v neko

* Iz njegove zbirke novel „Slike iz života“, Zagreb, Tiskara braće Kralj, 1898.

Dovolil bi se prositi tega ali onega „klerikalca“, ki teče čez strn in drn za takim našim oblastnim in gospodstvalnim klerusom, naj bi razmišljal in reflektoval o tem, je li vse blago takošno, za kar se prodaja.

Opozorili bi še kakega duhovnika „dobre volje, ki je v gori označeni kliki (in večina menda jih je v njej!), da naj sam sebe vpraša, deluje-li krščansko, če pomaga tirati naš narod v propast. Ali romantiki in premalo izkušeni bi mi bili, če bi upali, da bo naša beseda dosti izdala. Oni sicer dan na dan trkajo pred našimi očmi na svoje prsi, češ, da so veliki grešniki („mea culpa...“) ali opozorijo jih na kak njihov očiten greh, in gorje Tebi!

Napisali pa smo te vrste tudi za naše „liberalce“, da se orijentirajo v psihologiji našega naroda. Ker ima pri nas gospodstvo katolicizem ali klerikalizem primeroma toliko upliva, kakor morebiti pri nobenem narodu ne, so rane tega katolicizma žalibože že tudi precej rane našega naroda.

Onim pa, ki so vzeli vse idejale in vse krščanstvo, vso logiko in vso znanost v svoj monopol, onim, ki vsakega, kateri ni slepo njihovih nazorov, imenujejo ateista in materialista, onim, ki vsaki napredujoči in nekoliko nemirni talent imenujejo revolucionarja ter anarhista, onim, ki naše dobro ljudstvo posiloma tlačijo v nazadnjaštvo, njim pozovemo v spomin besede novega zakona, katere je Schell postavil na čelo svoje knjige, da jih za sebe uporabijo:

„Če bomo sebe same sodili,
Ne bomo sojeni.“ 1. Kor. 11, 31.

Goriški boji.

(Dopis iz Gorice.)

Dne 6. in dne 7. t. m. je bila Gorica nenavadno vznemirjena. Vlada predloga zastran prispevanja deželnemu zalogu v pomoč okrajnim šolskim zalogom je razburila one, kateri nosijo zvonec v mestnem zastopu in kojih glas odmeva v goriškem „Corrieri“ in ti so umetno razdražili tudi mirni del meščanstva. Šolski zalog z ogromnimi bremenami, kakoršne slikajo, je postal najhuje strašilo v mestu in straši tudi po naši Furlaniji, dasi bi ne prizadel ta zalog deželni ravani ne samo nobene škode, marveč bi bil njenim obdačencem celo v znatno olajšavo. A italijanski kolovodje so razupili šolski zalog kot nekako stiskalnice, katera bi iz italijanskih žepov denar iztiskala v korist slovenskemu šolstvu v deželi. V istini pa jim ne prede toliko za denar, kolikor za stvar samo, bojé se namreč razvoja slovenskega šolstva, oni vidijo, da mi vstajamo in za to jih je strah. Zato je mestni zastop goriški in so vsi občinski zastopi naše Furlanije vložili soglasno proteste proti vladni predlogi — a ravno ta soglasnost in enakoličnost kaže prav očito, da je protivljenje umetno vzbujeno, da je sad strastne strankarske agitacije. Dne 6. t. m. je bil v Gorici v gledališču javen shod, ki ga je sklicalo politično društvo „Unione“, izdaviš nad 3000 vabil, glasečih se izključno na imena svojih pristašev. Na dnevnem redu je bila razprava o vladni predlogi o šolskem zalogu in pa protest proti pazinskemu gimnaziju. Gledališče je bilo v vseh svojih prostorih natlačeno polno, govorilo se je ognjevit, zlasti se je odlikoval židovski odvetnik Graziodio Luzzatto, kateri je razložil, koliko smo Slovenci v zadnjih 30 letih napredovali in kako nevarni lahko postanemo laškemu življenju, če se ta z vsemi svojimi silami ne vpre našemu nadaljnjemu razvoju. Priduševal je zlasti mladino, naj se udeleži krčevitega boja proti slovenskemu nasilstvu.

Dr. Verzeznassi je nekako resumoval govore svojih predgovornikov, a dasi se mu je z oči bliskala strast, je le po svoji stari navadi otrobe vezal. Sploh se ta puhli, gostobesedni mož — koji se je nekdanj odlikoval po svoji mirnosti — oglašal zdaj pri vsaki mogoči in nemogoči priliki, da si tako zagotovi že za naprej priljubljene mu sedeže v državnem zboru. Tudi neki čevljar Strasser je izbruhnil svojo na pamet naučeno gorovanco — naperjeno proti knezo-nadškofu. Kar se niso upali „Kaporjovi“ sami govoriti, to je zanje on govoril s pravo čevljarško zarobljenostjo. Sicer se ni pri tem zborovanju nič posebnega zgodilo, nego da ste se protestni resoluciji sprejeli z navdušeno soglasnostjo. Zborovanje je trajalo

od poludne do 2. Potem so se še precej mirno razšli vsi zborovalci in zborovalke, med katerimi so bile mestne učiteljice menda polnoštevilno zastopane.

Proti večeru so se na raznih mestih vprižarjale male demonstracije z navadnim vpitjem „Evviva Gorizia italiana“ in s prepevanjem pesmi „Lassé che canti e subi“, a državna policija je še precej uspešno za- branila večjih izgrediv. Vendar pa je popograbila nekoliko preglasnih in predrznih razsajačev, ki so se hoteli pred nadškofijo raznositi — ter jih pospravila v varno za- vetje.

V soboto popoldne ob 4. uri je bila napovedana druga seja deželnega zbora. Na dnevnem redu so bile naslednje točke: I. Zastran odmembe glavarjeve plače v pomnožitev ustanove za obnemogle delavce; o dovolitvi kredita 10.000 gld. za predplače, ki bi se podelile za obnovitev vno- gradov uničenih po trtni uši; o potrdbi volitve deželnega poslanca Eugenija conte Valontinis in dež. poslanca Lud. Mighetti; poročilo šolskega odseka o vladni predlogi zakona zastran prispevanja de- želnega zaloga k stroškom šol- skih okrajev; poročilo deželnega odbora, da se dovoli znesek goriškemu mestu znesek 1030:46 za prigradbe na ženski blaznici.

Omeniti pa je, da poročevalec šol- skega odseka dr. Verzeznassi ni podal odsekovnega poročila o vladni predlogi, o kateri bi se bilo moralo po sklepu dežel- nega zbora razpravljati najkasneje danes dne 7. januarja. Vse polno ljudstva se je nabralo pred deželno palačo in ko so se odprle dvoranine duri, so se takoj napolnili poslušalcem odmenjeni, tesni prostori. Vse je mirno čakalo, da se začne zborovanje in, kakor se sploh govori pripravljalo se je italijansko prebivalstvo na hrupno demon- stracijo. Ob 4¼. uri vstopijo v dvorano slovenski poslanci, glavarjev namestnik dr. Gregorčič zasede predsednikovo mesto — zraven njega vladni zastopnik. A knezo- nadškofa ni bilo in italijanskih poslancev nijednega. Glavarjev namestnik se ozre okoli sebe, konstatuje, da zbor ni sklepčen in naznanja, da je zborovanje odloženo na negotovi čas.

Poslanci zapuste dvorano in poslušalci, med katerimi je prav mnogo Slovencev, se tudi mirno razkrope z zavestjo, da se boj prav šele zdaj začne.

V Ljubljani, 10. januarja.

Državni zbor.

17. t. m. se začne zopet seje avstrij- skega državnega zbora. Prvi predmet dnev- nega reda so naredbe radi izjemnega stanja v Galiciji. Izvrševalni odbor desnice ima v soboto svojo sejo. Klubi se snidejo 16. t. m. Opozicija ima pripravljeno celo vrsto pred- logov, naj se ministerstvo obtoži radi § 14. Vlada se nadeja, da se doseže sprava mej Čehi in Nemci. V to svrhu namerava začeti takoj s posredovanjem.

Kriza na Ogerskem.

Tridnevna konferenca ogerskih mini- strov je donesla mnogo manjši rezultat, kakor se je pričakovalo. Ministri so dobili naročilo, da se začne pogajanja z opozicijo. Baje je pripravljen Banffy takoj odstopiti, ako se opozicija zaveže in da poročstvo, da se nagodbi ne bo več ustavljala. O tem se bodo pred vsem začela pogajanja, pri ka- terih bodo posredovali liberalni dissidentje, da se vlada izogne neposrednemu obče- vanju z obstrukcionisti. Govori se že o tem, da se državni zbor odgodi ali celo razpusti, ako bi ostala pogajanja brez uspeha. Tudi o bodočem novem uradniškem kabinetu pod predsedstvom Lukacs ali Daranyija pišejo listi.

Srbija.

Srbska skupščina je sprejela sledeče zakonske predloge: zakon v pospeševanje domače živinoreje, zakon glede reorganiza- cije armadne uprave, zakon, s katerim po- stane belogradska visoka šola vseučilišče z vsemi štirimi fakultetami, novi vojaški ka- zenski zakon, novi združni zakon in novi železniško-brzojavni in telefonski zakon. Te zakone je kralj tudi že sankcioniral. Naj- važnejša pa sta soglasno sprejeta in tudi že potrjena zakona glede časništva in dru- štvenga življenja. Listi, ki so trikrat za- pored konfiscirani, ne smeje več izhajati. Na ta način bo zadušila vlada vse opozi- cionalne časopise, svoje pa čim bolj razši- rila. Društveni zakon določa, da državni

uradniki, profesorji, zdravniki, odvetniki in upokojenci, torej vsi inteligentni stanovi Srbije, ki so bili doslej na čelu političnega življenja, se ne smejo udeleževati več stran- karskega delovanja. S tem so stranke oro- pane večine in najboljših členov in vseh voditeljev. Dalje pa določa še zakon, da društva in stranke ne smejo sprejeti nobe- nega Srba, ki je bil kaznovan radi razžalje- nja Veličanstva. S tem zopet izgubita ra- dikalna in liberalno-opozicijska stranka premnogo členov. S tema zakonoma je strankarsko življenje uničeno, in vlada ima silno moč, katero bo zlasti pri volitvah raz- vijala. Listi pišejo, da je provzročitelj obeh teh skrajno reakcionarnih zakonov sam kralj Aleksander.

Kreta.

Komisija, sestajoča iz 12 kristijanov in 4 mohamedancev, ima nalogo sestaviti načrt nove ustave. Načelnik komisiji je dr. Sphakianakis. Vest, da pojde princ Jurij v Kandijo, da se črnogorski orožniki vrnejo domov in da se mejnarodne, na otoku ostale čete zopet zmanjšajo, se pre- rekajo.

Napetost mej Anglijo in Francijo.

Od razpora radi Fašode se razmerje mej Francijo in Anglijo noče izboljšati. Vsak čas so si interesi ene države na poti druge, in listi to- in onstran velikega pre- kopa pisarijo sovražno in grozilno, da je pričakovati sedaj in sedaj vojne. Najprej je divjal razpor radi ribičev na Novi Fund- landiji, potem radi Siamu, potem radi Ma- dagaskarja in končno radi Shangajja. Na- petost je stabilna in zares velika. Vendar pa se vojne ni bati, dasi pisarijo nekateri pariški senzacionalni časopisi, da se treba začeti nemudoma oboroževati, češ, da An- glija gotovo napove Franciji vojno.

Vstaja na Filipinih.

Aguinaldo, vodja filipinskih vstašev, je izdal manifest, v katerem protestira, da se imenuje general Otis vojaški guverner Filipin. Aguinaldo pravi, da ne bo nikdar priznal suverenitete Amerike. V proklama- ciji generala Meritta so obljubljali Ameri- kanci, da Filipince osvobodé, ne pa za se podjarmijo. Zategadelj protestira Aguinaldo v imenu Vsegamogočnega proti neopravi- čeni samooblastnosti Amerikancev. Poročila z balabaškega otoka prerekajo vesti o ma- sakru mej Španci na tem otoku ter trdijo, da so si vsa grozodejstva izmislili duho- vniki, da ložje hujskajo proti vstašem. Tri topničarke in štirje polki infanterije so na poti na Filipine. Amerikanci so pripravljeni na krvav boj.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. januarja.

— **Osebnosti.** Začasni tajnik ljub- ljanske finančne prokurature gosp. Rudolf Thomann je imenovan definitivnim taj- nikom. Častno svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje so dobili gg. Josip Mesner, nadučitelj v Komendi; Fr. Zore, učitelj v Šmartnem; Matija Hudovernik, nadučitelj v Dobropoljah in Jurij Jaklič, umirovljeni sodni sluga v Kočevju.

— **Dopolnilna deželnozborna vo- litev.** Včeraj se je vršila dopolnilna volitev iz kurije veleposestva v dež. zbor kranjski in je bil na mesto grofa Ervina Auersperga izvoljen g. Anton Ulm.

— **Društvo „Pravnik“** je imelo včeraj v „Narodnem domu“ svoj občni zbor, ka- teri je otvoril društveni predsednik dr. Fer- jančič z govorom, ki je zlasti pojasnil lani storjene korake za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani. Tudi je načelnik izrekel dr. Ma- jaronu zahvalo za spomenico, katero je glede vseučilišča sestavil. O društvenem delovanju je poročal tajnik dr. Pirc, o denarnem stanju pa blagajnik, notar Gogola, na kar je notar Gogola v imenu društva čestital dr. Ferjančiču na dobljenem odlikovanju. V odbor so bili izvoljeni gg.: dr. Ferjančič (načelnik), dr. Majaron (namestnik), Gogola (blagajnik), Milčinski (knjižničar), Kavčnik, Polec, dr. Pirc (tajnik), dr. Foerster, dr. Babnik, dr. Hrašovec in Trnovec. Revizor- jema sta bila izvoljena Zupančič in dr. Munda.

— **Narodna čitalnica v Ljubljani** pri- redi v tekočem predpustu plesni venček dne 28. januarja in kosturni venček dne 11. februarja. Plesni venček, ki je bil na- znanjen na 14. januarja, mora iz tehničnih vzrokov odpasti.

— **„Ljubljanski Sokol“** ima v ne- deljo, dne 15. t. m. na telovadnični galeriji

redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Začetek ob 8. uri zvečer. Popoldne istega dne ob 5. uri je, kakor smo že javili javna telovadba; vzpored prijavimo prihodnjic.

— **Koncert s plesom**, katerega je priredilo prošlo soboto v veliki dvorani „Narodnega doma“ ljubljansko okrožje akad. ferijalnega društva „Sava“, je uspel v vsa- kem oziru krasno. Po pozdravu društvenega predsednika, ing. Krsnika, zapela je četvo- rica Savanov Klaičev četverospjev „Svra- čanje“, precizno in dovršeno. Mesto — žal — izpale točke Dvořak valčki je uskočil od- delek vojaške godbe pešpolka št. 27 z jedno točko. Naravnost naslajali smo se nad iz- vežbanim glasom g. Krsnika, ki je zapel Gastaldonovo „Prepovedano pesem“ in Slan- skega „Cigana“. Spremljala ga je na klavirju izborna gospodična Franica Bilina z izur- nostjo, katere nismo pričakovali. Ples, ki se je na to otvoril, je bil pač jeden naj- lepših, kar se jih je priredilo v „Narodnem domu“. Mladi naš elegantni svet je plesal z neverjetno neutrudljivostjo pozno v noč. Pri četvorkah, katere sta precizno vodila ing. Krsnik in jur. Valentinič, je plesalo nad 50 parov, izmed katerih je 34 vstrajalo še pri tretji četvorki. Dokaz, da je bila za- bava velika. Mej gosti smo opazili g. dež. glavarja Otona pl. Detelo, g. župana Ivana Hribarja, drž. zbornice podpredsednika g. dr. Ferjančiča, deželna odbornika, gg. dr. Ivana Tavčarja in ces. svetnika Murnika, deželne poslance, gg. dr. Majarona, dr. Pa- peža in Perdano, finančnega ravnatelja g. Lubeca, notarske zbornice predsednika, g. Gogola, g. podžupana viteza Bleiweisa, g. predsednika mestne hranilnice, Vasa Petri- čiča, g. nadzornika, prof. Frana Levca, rav- natelja učiteljskega g. Hubada, ter starešine g. dr. Tekavčiča, g. dr. Voduška, g. Mateja Hubada itd. Izredni uspeh, kojega je imela „Sava“ pri tem nastopu, priča, da je nasto- pila zopet ono pot, koja sta ji nakazala predsednika dr. Ravnihar in Reisner. Vzlasti okoliščina, da se je veselice udeležilo veliko Savanov družin okrožij, nam je svedok, da se je jela probujati mej našim dijaštvom kolegialiteta, katere smo še nedolgo pogre- šali. Le tako naprej: „Sava živi, cveti in rasti!“ —y—

— **Trgovski ples**, koji se je vsako leto tako sijajno prirejal na korist trgov- skemu bolniškemu in podpornemu društvu, vsled sklepa društvenega vodstva letos iz- ostane z ozirom na žalovanje Najvišega dvora.

— **Pevski zbor „Glasbene Matice“** priredi v soboto, 14. t. m., v čitalnični dvorani „Narodnega doma“ pevski večer s plesom. Na vzporedu stoje razven „srbskih narodnih pesmi“ razne točke predpustne vesele vsebine. Vstopnina za posameznika 1 gld., za družine treh členov 2 gld. Even- tualni prebitek je namenjen za pokritje koncertnih deficitov.

— **Začetek 20. stoletja.** Ljudje se pričajo, kedaj se začne dvajseto stoletje, ali z novim letom 1900, ali 1901. Stvar je zelo enostavna. V dekadni osnovi šte- jemo: ena, dve, tri ... devet, deset in s tem je prva dekada dovršena, druga se začne z enajst, dvanajst ... in neha z dvajset, tretja začenja s jedenindvajset in neha s trideset itd. Takisto je s stoletji, prvo sto- letje začenja z jedno, dve, tri — končuje pa s sto, drugo stoletje začenja 1. prosenca 101 in neha z 31. grudnom 200, itd. Deček, ki je nastopil recimo Silvestrovo polnoč najstarejšo leto, lahko reče, da je deset let star; starček, ki je prekoračil nekega dne 100 let, lahko reče, da je sto let star; le oni, ki ima 1900 krajcarjev, lahko reče, da ima 19 goldinarjev, in mi, če nam Bog zdravi, da, ne bomo mogli konec tega leta 1899 reči, da imamo 1900 let za seboj; k temu še manjka jedno leto; šele Silve- strovo noč konec leta 1900 bodo ljudje lahko govorili, nocoj bomo dovršili 1900 let in nastopili dvajseto stoletje; ko potem drugo jutro vstanejo, rečejo, danes pa je 1. prosinc leta 1901. Prof. M. Vodušek.

— **Pevsko društvo „Ljubljana“** na- znanja, da priredi razun svojega že napo- mananega „Velikega narodnega plesa“ svojim članom in prijateljem društva dne 24. t. m. pri Virantu plesni venček brez vstopnine; ter na pustni torek veselico proti vstopnini 20 kr. istotam. Posebna vabila za to se ne razpošiljajo.

— **Občinske volitve v Vojniku.** V sobotni številki našega lista dne 5. t. m.

pisec o občinah volitvah v Vojniku, dejali smo: „Slovenci so storili kar so mogli, a sreča jim ni bila prijazna. Z ozirom na to se nam piše iz Vojnika: „Sreča je preoriginalna, da bi je čitateljem „Slovenskega Naroda“ ne razkrinkali. Evo vam ilustracije: Nagibalo se je že peto leto h koncu, odkar je gospodaril občinski zastop v Vojniku; a hvala Bogu, za 5. t. m. razpisale so se naposled volitve. Slovenska stranka pričakovala jih je z veseljem, kajti zmaga ji je bila vsaj v prvem razredu docela osigurjena. (Slovenskih glasov 6, nemških 5). Kakor blisk iz neba prišlo je pa 29. decembra pr. l. povelje od c. kr. okr. glavarstva v Celju, da se mora hiša g. V kontumacirati, ker stanujeta v njej 2 bolnika, okužena z legarjem. Mirno so se vdali stanovalci v svojo usodo dobro vedoč, da so taka sredstva potrebna in upajoč, da ta ukaz vendar ne more zdravim sstanujočim volilcem kratiti političnih pravic. Obrnili so se zatagadelj do okr. glavarstva, naj preloži volitve na poznejši čas; toda g. okr. glavar dé: „če to storim, planila bo nasprotna stranka čez mé!“ Počasi, gosp. grof! Kako da se niste bali „nasprotna stranka“ dosihdob, ko so se pod Vašo egido zavlačevale volitve skoraj že 2 leti! O blažena konsekvence! Druga poteza: Slovenski stranki prepovedala je politična oblast 2 volilna shoda zaradi nalezljive bolezni, a volitev — ki je vendar menda tudi shod — smela se je vršiti brez zapreke. Oj ironije! Dalje: Gospodu učitelju, stanujočemu v kontumacirani hiši g. V., dostavilo je okr. glavarstvo 31. decembra odlok, s katerim mu je dovolilo, da se sme preseliti iz okužene hiše in da sme tudi počivati; zahtevalo se ni niti, da se naj razokuži. A obratno: na dan volitve 5. t. m. zaukazalo je isto okr. glavarstvo, da se ne sme nikdo iz kontumaciranih hiš udeležiti volitev, da, še pred dotično hišo stati je prepovedalo. In vendar, učitelj je v dotiki ves dan z množico mladine, morda celo z bacili inficiran, a volilci iste hiše ne smejo niti za nekaj trenutkov prestopiti praga ptuje hiše, kljub temu, da so pripravljeni se ruzokužiti. O sancta . . . ! Konečno: Hiša nekega drugega gospoda (g. Pl.) kontumacirala se je dne 3. t. m., a 6. t. m. torej tekom 3 dni se je že zopet odprla. Kakor nam je znano, preteče lahko 14 dni, da celo 3 tedni od časa, ko se je dotičnik okužil z bacilom, povzročujočim legar, pa do časa, ko njegove posledice vidno nastopajo. A v Vojniku zvrši se ta proces bolezni že mogoče v 3 dneh! Jeli morda po najnovejšem raziskavanju bacilus politične razburjenosti protistrup tipusovemu bacilu? „To nam v glavo iti nečel!“ Zdi se nam, kakor da bi besedičil zagovornik Veronike Deseniške z našo „neprijazno srečo“ o občinah volitvah; „Blagor ti, (obč. volitev), pravico si dosegla!“ A na to Herman: „A mi, grof celjski in gospodar v Celju, sodimo in izrečemo: ta sodba je ničeva in neveljavna . . . mi jo obsojamo na smrt!“ — Res: difficile est satiram non scribere.

— **Moško pevsko društvo „Kranj“** v Kranju imelo bode dne 15. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih slovenskega bralnega društva v Kranju svoj redni občni zbor. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. slučajnost; 5. volitev odbora.

— **Konjska tatova.** Mestna policija prišla je včeraj na živinskem sejmu dva konjska tatova. Dne 23. decembra m. l. bil je posestniku Jakobu Simončiču v Leskovcu pri Krškem ukraden konj s konjsko opravo vred. Včeraj prišel je Jakob Simončič na živinski semenj v Ljubljano in se ni malo začudil, ko je zagledal na sejmu svojega konja, pri katerem sta stala eden starejši in eden mlajši človek. Ko je gospodar poklical konja po imenu, ga je konj takoj spoznal in je zarezgetal. Jakob Simončič poklical je na to mestnega policijskega stražnika, kateremu je tatvino naznanil in kateri je takoj mlajšega človega prijel. Starejši človek se je bil izmuznil v stran, češ, da gre v gostilno desetlet menjat. Ker je bilo njegovo vedenje sumljivo, šel je stražnik za njim in ga dobil, ko je ravno hotel čez gostilniško dvorišče pobegniti. Izvedelo se je potem, da sta sumniva sejmarja oče in sin, Jože Sterniša vulgo Stepec iz Benečije pri Trebnjem. Obadva sta se že nasproti stražnikoma tako zamotala v nasprotstvi, da je bilo nedvomno, da sta onadva konja ukradla. Trdila sta obadva, da je bil konj

kupljen od neznane človeka s konjsko opravo vred, katero imata doma. Na sejmu imela sta še jednega družega konja. Morda je tudi ta ukraden. Tatova je policija izročila c. kr. deželnemu sodišču.

— **Roparski napad.** Včeraj je bil semenj na Krki. Neki kmet, ki se je vračal ponoči s semnja domov, bil je napaden in oropan. Roparji vzeli so mu baje nad 200 gl. Kmet sam je težko ranjen in bode najbrže umrl.

— **Kamniški rodoljubi** prirede v nedeljo, dne 15. t. m. ob polu 8. uri zvečer v gornjih prostorih kavarne (v hiši g. Bahovca) zabavo s petjem, godbo in plesom. Pri isti svira kamniška mestna godba. Vstopnina znaša za osebo 30 kr., za obitelj Dohodek namenjen je v korist družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Iz Novega mesta** nam pišejo: Nad 100 uradnikov in okoli 400 dijakov je v Novem mestu, pa imamo tako drsališče, da bi bilo za vsako vas premajhno, dasi je prostor tolik, da bi se drsališče lahko štirikrat povečalo. Že pred štirimi leti se je začelo drsališče kopati — a samo se ni hotelo napraviti. Mesto da bi poletni krogje nadaljevali, so znova začeli šele drugo leto spomladi. Tedaj pa je bila zemlja preveč razmočena, in drsališče je zopet splavalo po vodi. Šele tretje leto, to je bilo lani, si je neki gospod na svojo roko delavce najel in na ta način vsaj mali prostorček napravil, za kar mu je vsa čast. Govorilo se je, da se bo prostor razširil, a niti ta, ki ga imamo, se ne snaži. Led bi bil izvrsten, ko bi kaj skrbeli zanj. Naposled pa še ljudje tožijo, da tujcev ni sem. Kako naj bi prihajali, ko vedo, kake razmere da so pri nas! Kajti kakor z ledom, tako je tudi z drugimi napravami. G. mestni odborniki sicer pravijo, da se nihče ne hodi drsat, a lani smo videli, koliko jih je prihajalo, ki bi se radi naučili, a se radi slabega ledu niso mogli. Omeniti moram tudi g. gimnazijskega ravnatelja, ker se za to ne briga, da bi imelo dijaštvo dobro drsališče. V zapuščeni dolenski metropoli nam manjka vsakatega zabavišča; čudno ni potem, ako se smatra naše dolgočasno mesto pri uradnikih, profesorjih — kraj pokore!

— **Slovenski jezik — turški jezik!** Na popotovanju skozi Št. Peter na Krasu, dne 2. t. m., slišal sem v restavraciji I. razreda, kako je neki gospod, menda železnični uslužbenec, na vsaki način pa velik German in Slovanofob, tamkajšnjim tamburašem predbacival „Schwindel“ in imenoval slovenski jezik „turški jezik“, hoteč menda reči barbarski. Zastonj sem pričakoval, da se kdo oglasi in opozori svet o mnenju dotičnega gospoda, in ne ostaja mi drugo, kakor da dam sam to v javnost, v nadi, da bodo Šentpeterčani znali braniti čast našega naroda proti dotičnemu drzovitežu, in da bodo zavzeli stališče, kakoršno jim narodni ponos veli. Tamburaši pa naj si iščejo razjašnjenja, kako da se je moglo njihovo tamburaštvo zvati „Schwindel“. — Popotnik.

— **Poroka.** Trgovec g. Jurij Grabner v Gradcu se je poročil z gosp. Marijo Poženel, hčerjo g. nadučitelja Poženela na Rakeku. Čestitamo!

— **Občni zbor društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov** se bode vršil prihodnjo nedeljo v mali dvorani „Narodnega doma“ v Celju in ne v gostilni pri Radaju na Bregu, kakor se je poprej poročalo. — Dnevni red tega zborovanja ima za omenjeno društvo oziroma odvetniške in notarske uradnike sploh tako važne točke, da se pričakuje obilne udeležbe členov ter njih šefov. Zaradi tega je odbor naprosil načelstvo narodne čitalnice v Celju, da je za zborovanje prepustilo svoje prostore. Zunanji člani pa se pozivljajo, da se udeležijo zborovanja, ako ni mogoče osebno, pa vsaj po pooblaščenih.

— **Šentjanski premogokop** otvorjen je z današnjim dnem popolnoma. Pripeljalo je nad 20 voznikov lepi premog ter takoj odložilo v železnične vagonne. Vse Trebnje do šentjanske doline je živo tega prometa. Dvomimo le, da bi se to podjetje brez šentjanske železnice sploh vzdržati zamoglo.

— **Nezgoda.** Pri Zalogu se je te dni s hriba utrgal večji kamen in padel na glavo 7 in pol leta staremu Jos. Črnetu, kateri je vsled dobljene poškodbe kmalu po tem umrl.

— **Odlikovanje.** Nje ces. in kr. Visočastvo gospa vdova prestolonaslednika,

nadvojvodinja Štefanija, je lekarnarju, gosp. Piccoliju, milostno dovolila, da sme po njem sestavljene kapljice za zobobol imenovati „Štefanijine zobne kapljice“.

— **„Akademično društvo „Slovenija“** na Dunaju priredi v petek dne 13. t. m. svoj IV. redni občni zbor z nastopnim dnevnim redom: A. 1. Čitanje zapisnika III. obč. zbora. 2. Čitanje zapisnika obč. zbora bratskega društva „Triglava“. 3. Poročilo odbora. 4. Poročilo teh. kluba o letnem tečaju 1897/8. 5. Volitev jednega oz. dveh odbornikov in ev. volitev častnega sode. 6. slučajnost. B. Zabavni del. Lokal: Restavracija Robitschek, I. Wipplingerstrasse. Začetek: točno ob pol 8. uri zvečer. Slovenski gostje dobro došli.

— **Poličijske vesti.** Mestna policijska straža aretovala je tekom meseca novembra in decembra minolega leta 557 oseb in sicer: zaradi razgrajanja in kaljenja nočnega miru 188, zaradi postopanja 186, zaradi beženja 66, zaradi pijanosti 52, zaradi reverzije 14, zaradi prestopka tatvine 13, zaradi hudodelstva tatvine 6, zaradi namernega izseljenja v Ameriko pred izpolnitvijo vojaške dolžnosti 6, zaradi prestopka § 5. vlač. postave 6, zaradi hudodelstva goljufije 3, zaradi hudodelstva javnega nasilstva po § 81. kazenskega zakona 3, zaradi prestopka goljufije 2, zaradi hudodelstva nevarnega pretenja 2, zaradi zasledbe v policijskih listih 2, zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe 2, zaradi prestopka § 320. lit. zakona 2, zaradi prestopka poškodbe tujega imetja 1, oseb brez stanovališča 1, zaradi prestopka poneverjenja 1 in zaradi hudodelstva nečistosti zoper naravo 1. C. kr. deželnemu sodišču se je izročilo 21, c. kr. okrajnemu sodišču pa 118 oseb. Odgonskim potom se je odpravilo iz Ljubljane 117 oseb, izgnana je bila 1 oseba. Tatvin se je ovadilo 49. Vrednost ukradenih reči znaša 1110 gl. 54 kr. V 31 slučajih so bili storilci znani ali so se poizvedeli in ovadili. Mestni policijski stražniki so napravili 1099 ovadb, mestni policijski detektivi pa 193. Vseh vlog je imel mestni policijski urad 2892.

* **Nečloveška hči.** Na Dunaju je prišel na policijo nosač Gonnena ter ovadil 30letno vdovo Ano Braune, ki ga je hotela podkupiti, da bi ubil in oropal posestnico Modler, mater vdove Braune. Mati ji je dala veliko premoženje, a hči ni bila zadovoljna, nego je mater sovražila, ker ji ni dala vsega. Ko je torej srečala kot Heraklej velikega in močnega Gonnena, ga je hotela najeti za morilca matere. Ta pa jo je izdal. Nečloveško hčer so zaprli.

* **Brata umoril.** V Moravski Ostrovici je v petek umoril Josip Janeczek svojega brata Antona. Ljubila sta oba isto dekle. Josip Janeczek je prosil svojega brata, naj dekle pusti v miru, ta pa mu je odgovoril, da ima iste pravice do nje kakor vsakdo drugi. Mej bratoma je nastal prepir, kateri je končal s tem, da je Josip udaril Antona z ostro sekuro po tilniku, da je ta takoj umrl. Morilec je že v zaporu.

* **Nesreča.** V Belemgradu se je že čisto zgodilo, da so se žice za električno železnico vsled zametov pretrgale in ljudje, kateri so se dotaknili teh žic, so bili ranjeni ali so radi tega celo umrli. Pred kratkim so se tudi v Sarajevski ulici pretrgale žice ter so nekega vojaka in nekega civilista nevarno ranile, vojakov konj je pa celo takoj na mestu mrtev obležal.

Telefonična in brzojavna poročila.

Državni zbor.

Dunaj 10. januarja. Uradni list prijavlja cesarjevo lastnoročno pismo z dne 8. t. m., s katerim se sklicuje drž. zbor na dan 17. t. m.

Dunaj 10. januarja. Na dnevnem redu prve seje poslanske zbornice je mej drugimi točkami tudi predloga o rekrutnem provizoriju, prvo branje predloge o davku na sladkor, prvo branje predloge o mitnicah in predloge o zgradbah v tržaškem pristanu.

Dunaj 10. januarja. Nemški listi naznanjajo, da začne opozicija takoj v prvi seji z najodločnejšo obstrukcijo.

Osebna vest.

Dunaj 10. januarja. Ministerijalni tajnik dr. Ignacij Rosner, fiktivni vodja korespondenčnega urada, je imenovan sekcijskim svetnikom.

Ogerski parlament.

Budimpešta 10. januarja. Vzlico zakulisnim pogajanjem glede kompromisa, nadaljuje opozicija z obstrukcijo. V današnji seji se kar vrste glasovanja po imenih o nasvetovanih popravkih zapisnika.

Ogerska kriza.

Budimpešta 10. januarja. Pri Szilagyiju se je včeraj vršilo posvetovanje mej pooblaščenca liberalnih disidentov in mej pooblaščenca drugih opozicijskih strank glede pogojev, pod katerimi hoče opozicija omogočiti rešitev najnujnejših provizorijev. Temu posvetovanju je sledilo danes drugo v parlamentu, popoldne pa se zbero pooblaščenca opozicijskih strank brez disidentov, da se zjedinijo glede teh pogojev. Ako jih klubi odobre, potem se to naznani disidentom in ti sporoče vest Banffyju. To svedoči, da opozicija z Banffyjem direktno niti občeati ne mara.

Budimpešta 10. januarja. Opozicijske stranke so ob 1. uri popoldne sprejele vladne pogoje in jih še danes naznanijo dotičnim svojim klubom, da se izreko o njih. Ako jih sprejme, pojde Banfly takoj na Dunaj poročat cesarju.

Budimpešta 10. januarja. „Pesti Hirlap“ pravi, da je vlada ponudila opoziciji garancije za čistost volitev in personalne premembe v kabinetu, ako se zavže, da odobri pogodbeni in budgetni provizorij, zakon o rekrutih in nagodbo, slednjo ne glede na to, kako se v avstrijski državni polovici uveljavlji.

Dvoboj.

Budimpešta 10. januarja. V včerajšnji seji poslanske zbornice se je posl. Rakovszky norčeval iz posl. Zeyka, češ, da je padel s konja in s svojo trdo glavo ubil neko tele. Radi tega je bil danes mej Rakovszkim in Zeykom dvoboj na sabljo. Rakovszky je ranjen na levem lici, Zeyk na desni roki.

Afera Dreyfuss.

Pariz 10. januarja. Včeraj zvečer je došel brzajavnim putem Dreyfussov odgovor na vprašanja, katera je formuliral kasacijski dvor. Na vprašanje, če je Dreyfuss priznal Lebrun-Renaultu svojo krivdo, je Dreyfuss odgovoril, da nikdar ničesar ni priznal. Odgovor se je še ponoči dostavil kasacijskemu dvoru čigar preiskava cele zadeve bo v kratkem končana.

Sneži.

(Italijanski spisal Enrico Castelnuovo, poslovenil H. R.)

(Dalje.)

Popolnoma razume, zakaj ni bil papa pri stvari. Manj sneži, in onstran ceste se je prikazala za steklom znanega okna glava blondinke in pojavilo se je — oprsje signore Eveline.

Kako je smela!

Odprija je okno ter z železno lopatico odmetala sneg z ozidkov. Njeni pogledi pa so se srečali s pogledi signora Odoarda. Na njenih ustnicah se je pojavil zapeljiv nasmeh; pokimala je z glavo, kakor da bi hotela reči: „Kako ostudno vreme!“ . . . Medved bi moral biti človek, ako bi nevstrašeni signori Evelini ne zaklical prijazne besede. In signor Odoardo ni bil medved; udal se je izkušnjava ter odprl okno za trenotek.

„Prav, signora Evelina! Vi se snega nič ne bojite.“

„Oh, signor Odoardo, kako grdo je zunaj! Ah, ali je Doretta zopet doma? Dober dan, Doretta!“

„Doretta, pridi vendar sem! Zahvali se signori!“

„Oh, ne, ne! Pustite otroka! V teh letih se človek kaj lahko prehladi . . . O kako je neprijetno . . . zapreti moram . . . Že vidim, da sem danes primorana, odreči se vašemu obisku . . .“

„Le pogledite ulico!“ —

„Dà, dà, možje, možje! in ti se imenujejo trdni spol. Torej do svidenja! . . .“

„Do svidenja!“

Tu in tam sta se okni zaprli, ali to pot je ostala signora Evelina vidna. Sedla je k oknu, in ker je že manj snežilo, se je njen dražestni profil različno videl skozi steklo.

Kako je bila lepa!

Signor Odoardo je hodil velikih korakov po sobi. Zelo slabe volje je bil. Zdelo se mu je, kakor da ne bi bilo prav, če bi zapeljive vdove ne obiskal, ali še večja krivica bi bila, ko bi jo. (Dalje prih.)

Condurango Malaga vino

(želodec krepčujoče vino).

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag gosp. M. Lomsteka, lekarnar v Ljubljani.
Rad priznavam, da je Vaše **Condurango Malaga vino** pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jidij (19-2) **Dr. J. Polnegovič**, obč. zdravnik.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 8. januarja: Jakob Magister, delavec, 74 let, Opekarska cesta 18a splošna vodenica. — Ema Ječmenik, posestnica, 50 let, Karlovska cesta št. 2, Brightova bolezen.

V deželni bolnici:

Dne 4. januarja: Marija Zefiro, delavčeva žena, 74 let, ostarelost. — Anton Košir, delavec, 17 let, kronično vnetje ledvic.
Dne 6. januarja: Marjana Frantar, strežnica, 77 let, ostarelost.

VIII. izkaz o darilih za Prešernov spomenik.

Prenos, gl. 2147.57

Slovenski profesorji Celjske gimnazije, gl. 14.—
G. ravatelj Simon Janežič v Celovcu nabral, 15.—
katere so darovali: Lambert Einspieler stolni kanonik 5 gld., dr. Jakob Sket, c. kr. gimn. profesor 5 gld., in Simon Janežič, ravatelj 5 gld.

M. Pleieršnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani, 10.—
J. Pleieršnik, oficijal c. kr. drž. železnice, 5.—
Fr. Zakelj, c. kr. gimn. profesor, 2.—
X. —, 3.—
G. Mjho Vamberger, kr. prof. v Karlovcu n. bral (drugi prispevek), 38.50

katere so darovali: Gustav vit. Pongratz 10 gld., Jovan V. Barako 5 gld., W. Wamons trgovec v Radzoni 5 gld., Josip Absac, ofic. 3 gld., otac Avrelj Knafelj, gvardijan 2 gld., Maks. Tuskani 2 gld., dr. J. Vieski 2 gld., S. H. Kramer 2 gld., Karl Račić 2 gld., Tomil Vamberger, urad. juž. žel. 1 gld., 50 kr., njegova soproga Marija 1 gld., njegova sinova Srečko in Oton 1 gld., Dragutin Beck 1 gld., Nevenka Vamberger, učenka V. razr. 50 kr., Anton Plohi, učitelj v Bomi 50 kr.,

G. Ivan Gogola, c. kr. notar v Ljubljani, 50.—
Gospa Pavlina Pakova na Dunaji nabrala, 23.—
katere so darovali: Pavlina Pakova 5 gld., dr. Janko Pak 2 gld., Milan Pak suplent v Kranji 2 gld., Božidar Pak, gimnazijec 1 gld., dr. M. Ploj 1 gld., dr. Simon 5 gld., dr. A. P. 5 gld., Fr. Lastavec 5 gld.

G. Fran Modic v Ljubljani nabral, 20.—
katere so darovali: Fran Fajdiga 2 gld., Fran Riegler 1 gld., Karol Pakiž 1 gld., Ivan Ra 1 gld., Josip Lavrič 1 gld., Fran Peče 2 gld., Fran Žagar 1 gld., Josip Obrstar 50 kr., Ivan Petrič 50 kr., Miha Petrič 50 kr., Fran Podboj 50 kr., Fran Pomkar 1 gld., Matja Modic 1 gld., Ivan Modic 50 kr., Anton Jakopič 50 kr., Pr. mož Pakiž 1 gld., Ivan Šmukavec 50 kr., Borovščak, iz Trsta 50 kr., dr. Moric Neuburger 2 gld., Anton Vid. 50 kr., Fran Modic 1 gld., 50 kr.

Dr. K. Janežič v Voloski nabral, 10.—
darovali so jih: dr. And. Stanger 2 gld., dr. Konrad Janežič 5 gld., 50 kr., Makso Černe, sod. pristav 2 gld., M. pl. Zambelli, kancelist 50 kr.

G. Vekos av. Legat v Celovcu nabral, 43.—
katere so darovali: Josip Apih c. kr. prof. 20 gld., Val. Janežič, c. in kr. nadstabi zdravnik v p. 5 gld., Matej Sericelj župnik na Reberci 5 gld., Vekoslav Legat, poslorodja 5 gld., Fran Treiber, kanonik župnik 2 gld., Anton Pelnar, župnik 2 gld., Val. Podgorac, vikarij 2 gld., Josip Rozman, tajnik družbe sv. Mohorja 1 gld., Josip Pogačnik, župnik 1 gld.

G. Janko Rahnc c. kr. notar na Brdu, 25.—
G. dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani, 5.—

Skupaj, gl. 2411.07

Dr. Josip Stare, blagajnik.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Januar	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C.	Vet ovi	Nebo	Padačina v 24 urah
9.	9. zvečer	737.5	25	sl. jug	dež	2.4 mm
10.	7. z utraj	736.9	16	sl. jug	megla	
	2. popol.	736.0	3.4	sl. jug	oblačno	

Srednja včerašnja temperatura 29°, nor-male: —27°.

Dunajska borza

dné 10. januarja 1899.

Skupni državni dolg v notah	101 gld	50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	40
Avstrijska zlata renta	120	15
Avstrijska krona renta 4%	102	—
Ogerska zlata renta 4%	119	85
Ogerska krona renta 4%	97	95
Avstro-Ogerske bančne delnice	941	—
Kreditne delnice	358	75
London vista	120	45
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	95
20 mark	11	78
20 frankov	9	55
Italijanski bankovci	44	30
C. kr. cekini	5	70

Trgovski pomočnik

z najboljšimi referencami, prost vojaščine, želi svojo službo premeniti.

Ponudbe blagovolijo se poslati pod: „1899 Slovenec“ poste restante Litija vsaj do 15. t. m.“ (57-1)

Išče se

najbolji izvor za nakupovanje kave, čaja, ruma in konjaka.

Nepotrebno iskati! (21-7)

Kavčič & Lilleg v Prešernovih ulicah

dobivata to blago neposredno iz prekmorskih dežel ter prodajata

1 kilo fine kave (Santos Prime po)	gld. 1.—
1 steklenica pristnega Jamaika ruma	0.50
1 deka pristnega Pecco Souchong čaja	0.05
1 pušica prave angleške carske melange	0.50
1 steklenica pristnega finega konjaka	1.40

Brez tekmeča!

Naznanilo.

Podpisana usojam se slavnemu občinstvu naznaniti, da vsled dovoljenja visoke c. kr. deželne vlade z dné 8. decembra 1898, št. 16.790, sprejemam v svojem stanovanji

v Prečnih ulicah šte. 4

noseče in porodnice.

Ljubljana, 3. januarja 1899.

Ivana Černe

babica. (17-3)

Gostilna

v mestu ali v bližnji okolici, na dobrem prostoru (tudi z opravo) (23-2)

se išče v najem.

Ponudbe pod naslovom „N. B. 23“ sprejema upravnništvo „Slov. Naroda“.

Odklovan na razstavi: Velike Meširice, Holešov, Prostejov, Prerovo, Tisnov, Humpole.

Potrebnost in koristna darila za vsako priliko!

Češki krščanski specialni zavod za platno!

Sveji k svojim!

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnenega, pavolnatega in damastnega blaga

v Prostějovem na Moravi

priloga lastne tkanine izdelke na roko po zmernih cenah in najboljši kakovosti: celoplatneno domače in beleno platno vseh širokosti in finosti, platno za platno do 24 cm., damaste: gradle, namizne prte in blago, obrisače, servijete, bele in barvane za 6, 12 in 24 oseb, otirača, platnen in pavolnat kanefas, robce, bele in barvane, platnene, pavolnate in svilnate, inlet in angin za sipke, oksford, krizet, oblečni pralni sefir in šotake blago za domače obleke, platna: pavolnata, ruska, za zimnice, slamnike, zastore itd., triilhe, šifon, floridas, kreton, piké, barbant, satin, brilantin itd., itd.

Ugodna darila in potrebe za gospodinjstvo.

Trgovcem se blago ne pošilja. Kot strokovnjak in samoizdelovalec lahko najboljše postržem.

Vzorci in ceniki na zahtevanje.

Poseben oddelek za razpošiljanje pod osebnim vodstvom.

Opreme za neveste od 50 gld. do 2000 gld so vedno v zalogi.

Ces. kr. avstrijsko državno železnica.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dné 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Pregra čez Trbiš. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal Ausse, Solnograd; čez Klein-Raßing v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. s jutraj osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd; čez Amstetten: na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-G stein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Cur h. Geneve, Paris, čez K'ola-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Pizenj, Marjine vore, Heh, Francove vore, Karlove vore, Prago, Lipack, Dunaj via Amstetten. — Proga v Neve mesto in v Kečevja. Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. s jutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. s večer. — Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiša. Ob 5. uri 46 m. s jutraj osonni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Plazja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. s večer osonni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Nevega mesta in Kečevja. Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. s jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. s večer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. s jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. s jutraj, ob 11. 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. (1)

Krepak učenec

z dežele se sprejme v specerijsko trgovino v Ljubljani. (23-2)

Poizvé se v upravnistvu „Slov. Nar.“.

Odstopi se cvetočo odvetniško pisarno

na sedežu velikega, čisto slovenskega okrajnega glavarstva

Ponudbe sub „Odvetniška pisarna“ na upravnistvu „SL. NAKODA“. (41-3)

August Artur Salomon

c. kr. okrajni policijski nadzornik, c. kr. nadporočnik v r.

Rosa Salomon rojena Križaj

poročena.

Ljubljana

Trst

(51)

dné 10. prosinca 1899.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Knezovi hiši, Marije Terezije cesta št. 1

obrestuje hranilne vloge po 4%, 0/0

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldan in od 3. do 6. ure popoldan.

Poštnega hranilničnega urada šte. 828.406.

(1765-5)

Telefon št. 57.

Jurij Grabner

trgovac

Mici Grabner rojena Poženel

poročena.

Gradec

Rakek

dné 10. januarja 1899.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 8 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 8

priloga svojo veliko zaloga

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plašcev za gospe, nepremočljivih havelokov i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo.

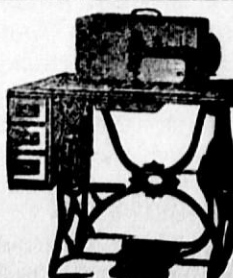
Fran Detter

LJUBLJANA, Stari trg št. 1.

Prva in najstarejša zaloga

šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatnice, katere se dobivajo valjo njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priloga svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpriprostejših kakor tudi najfinjših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvrše.

Največja izber najnovejšega

svilnatega blaga

črnega in barvanega za cele obleke in bluze, priloga

Alojzij Persché

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

Avgust Repič

sodar

Ljubljana, Kolizejske ulice šte. 16

v Trnovem

se priloga sl. občinstvu in naznanja, da izdeluje in popravlja vsakovrstne sode iz hrastovega in mehkega lesa po najnižjih cenah. — Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.